

[Avaleht](#) > ... > [Raha/Rahalistes Nõuded](#) > [Maksejõuetus/pankrot](#) > Finland

Maksejõuetus/pankrot

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Soome

Maksejõuetusmenetlus Soomes

Maksejõuetus tähendab, et võlgniku suutmatus tähtpäeva saabumisel oma võlgu tasuda ei ole ajutine. Maksejõuetusmenetluse all mõeldakse menetlust, mis puudutab korraga kõigi võlgnike võlgu.

Soomes on kolme liiki maksejõuetusmenetlusi: pankrot, ettevõtte saneerimine ja füüsilise isiku võlgade ümberkujundamine. Pankroti suhtes kohaldatakse pankrotiseadust (*Konkursilaki 120/2004*), mis jõustus 1. septembril 2004. Ettevõtte saneerimisseadus (*Laki yrityksen saneerauksesta 47/1993*) ja füüsilise isiku võlgade ümberkujundamise seadus (*Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä 57/1993*) jõustusid 8. veebruaril 1993.

Pankrot on likvideerimismenetlus, mille eesmärk on realiseerida võlgniku vara ja jaotada tulu võlausaldajate vahel. Ettevõtte saneerimine ja füüsilise isiku võlgade ümberkujundamine on tervendamismeetmed, millega võimaldatakse võlgnikul rahalistest raskustest üle saada.

Võlgnik võib sõlmida võlausaldajatega ka võlgade tasumise kokkuleppe ja muid kokkuleppeid väljaspool ametlikku maksejõuetusmenetlust. Vabatahtlikult sõlmitud kokkuleppeid ei ole aga õiguslikult reguleeritud ja seetõttu neid selle teema raames pikemalt ei käsitleta.

Järgnevalt kirjeldatakse eespool nimetatud maksejõuetusmenetluste põhipunkte.

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Pankrot

Pankrotimenetluse kohaldamisala on üldine, mis tähendab, et välja saab kuulutada nii füüsilise kui ka juriidilise isiku pankroti. Juriidilise isiku pankroti võib välja kuulutada isegi juhul, kui ta on asjaomasest registrist kustutatud või likvideeritud. Samuti võib pankroti välja kuulutada surnud isiku päranditombu või pankrotipesa suhtes.

Saneerimine

Saneerida saab igasugust majandustegevusega tegelevat äriühingut, ettevõtet ja füüsilisest isikust ettevõtjat.

Teatud äriühingud, näiteks erieeskirjadele ja -kontrollile alluvad krediidiasutused ja kindlustusseltsid jäävad siiski saneerimismenetluse kohaldamisalast välja.

Võla ümberkujundamine

Võla ümberkujundamist saab taotleda ainult füüsiline isik. Ka füüsilisest isikust ettevõtja või täisühingu või usaldusühingu vastutav partner võib teatud tingimustel taotleda võla ümberkujundamist.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

Kõigi kolme liiki maksejõuetusmenetluse algatamise üldine eeltingimus on võlgniku maksejõuetus. Maksejõuetus tähendab, et võlgniku suutmatust tähtpäeva saabumisel oma võlgu tasuda ei ole ajutine.

Saneerimismenetluse võib algatada ka juhul, kui võlgnikul on oht muutuda maksejõuetuks.

Pankrot

Pankrotiavalduse võib esitada nii võlgnik kui ka võlausaldaja. Pankroti väljakuulutamise üldine eeltingimus on võlgniku maksejõuetus. Pankrotiseaduses on sätestatud maksejõuetuse eeldused, et isiku maksejõuetust oleks lihtsam kindlaks teha. Nendele eeldustele vastav võlgnik loetakse maksejõuetuks, kui ei tõendata vastupidist.

Võlgnik loetakse maksejõuetuks, kui:

1. ta avaldab, et on maksejõuetu ja puuduvad konkreetsed põhjused selle avaldusega mitte nõustumiseks;
2. ta on maksed peatanud;
3. pankrotiavalduse esitamisele eelneva kuue kuu jooksul on täitemenetluse käigus kindlaks tehtud, et ta ei suuda nõuet täies ulatuses tasuda või
4. ta on või on olnud raamatupidamiskohustuslane pankrotiavalduse esitamisele eelneva ühe aasta jooksul ega ole tasunud võlausaldaja selget ja sissenõutavaks muutunud nõuet ühe nädala jooksul alates meeldetuletuse saamisest.

Võlausaldaja võib esitada pankrotiavalduse, kui tema nõue võlgniku vastu põhineb kohtuotsusel või muul täitedokumendil, võlgniku allkirjastatud kohustusel, mida võlgnik ei ole ilmselge põhjendusega vaidlustanud, või kui see on muul moel ilmne. Nõutav summa ei pea olema tähtaega ületanud. Pankroti taotlemisel on piirangud, kui tegu on väikeste nõuetega või kui võlausaldaja nõue on tagatud.

Pankrotimenetlus algab, kui kohus kuulutab välja võlgniku pankroti. Samal ajal määrab kohus pankrotihalduri. Pankrotimenetluse algatamisega kaotab võlgnik õiguse pankrotipessa kuuluvat vara käsutada.

Pankrotihaldur on kohustatud teavitama võlausaldajaid pankrotimenetluse algatamisest. Kõiki Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta osutatud teises liikmesriigis asuvaid võlausaldajaid tuleb teavitada nimetatud määruses sätestatud korras.

Pankrotimenetluse algatamise kohta tehakse kanne muu hulgas pankroti- ja saneerimisregistrisse, äriregistrisse, kinnistus- ja hüpoteegiregistrisse, laevaregistrisse, laevaehitusregistrisse, lennukiregistrisse, kommertspandiregistrisse, autoregistrisse ja väärtpaberiregistrisse.

Esimese astme kohtu (*käräjäoikeus*) otsuse pankroti väljakuulutamise või pankrotiavalduse rahuldamata jätmise kohta võib kaevata edasi teise astme kohtusse.

Saneerimine

Saneerimisavalduse võib esitada võlgnik või võlausaldaja. Saneerimismenetluse algatamiseks ei vaja võlausaldaja võlgniku nõusolekut. Enamasti esitab saneerimisavalduse võlgnik.

Saneerimismenetluse võib algatada, kui võlgnik on maksejõuetu ja puuduvad seaduslikud takistused menetluse algatamiseks. Takistus esineb näiteks siis, kui maksejõuetust ei ole tõenäoliselt võimalik saneerimiskavaga kõrvaldada või kui võlgniku varast ei piisa saneerimismenetluse kulude katmiseks. Saneerimismenetluse võib algatada ka juhul, kui võlgnikku ähvardab peatne maksejõuetus. Peatsel maksejõuetusel põhineva saneerimismenetluse võib võlausaldaja avalduse alusel algatada ainult juhul, kui nõue on seotud märkimisväärse finantshuviga. Lisaks võivad saneerimismenetluse algatada ka vähemalt kaks võlausaldajat, kelle nõuded kokku moodustavad vähemalt ühe viiendiku võlgniku teadaolevatest võlgadest ja kes esitavad koos võlgnikuga ühise avalduse või teatavad, et toetavad võlgniku avaldust.

Saneerimismenetluse algatamise õiguslikud tagajärjed jõustuvad automaatselt alates menetluse algatamiseks tehtud kohtuotsuse kuupäevast. Kohus võib pärast avalduse saamist avalduse esitaja või võlgniku taotlusel keelata enne menetluse algatamist võlgade tasumise ja võlgadele tagatise seadmise, võla sissenõudmise või vara arestimise või muud täitemeetmed.

Maksejõuetushaldur on kohustatud teavitama võlausaldajaid menetluse algatamisest. Saneerimismenetluse algatamisest teavitatakse ka teatud asutusi ning selle kohta tehakse kanne muu hulgas pankroti- ja saneerimisregistrisse, äriregistrisse ning kinnistus- ja hüpoteegiregistrisse.

Esimese astme kohtu otsuse saneerimismenetluse algatamise või saneerimisavalduse rahuldamata jätmise kohta võib kaevata edasi teise astme kohtusse.

Võla ümberkujundamine

Võla ümberkujundamise asi võetakse menetlusse võlgniku avalduse alusel. Võla ümberkujundamise menetluse algatamine eeldab, et võlgnik on maksejõuetu ega saa mõistlikul viisil oma maksevõimet parandada, et olla suuteline võlgu tasuma. Maksejõuetuse peamine põhjus peab olema võlgniku maksevõime oluline vähenemine muutunud asjaolude tõttu (kusjuures asjaolud ei tohi olla muutunud esmajoones võlgniku süül), näiteks haiguse pärast. Võla ümberkujundamiseks võib anda loa ka juhul, kui selleks on mõni muu mõjuv põhjus, pidades silmas võlgade ja võlgniku muude kohustuste summat ning võlgniku suutlikkust neid tasuda. Võlgniku maksevõime hindamisel võetakse muu hulgas arvesse võlgniku vara, sissetulekut ja teenimisvõimalusi.

Võla ümberkujundamiseks ei tohi olla seaduses ette nähtud takistust (nt võla tekkimine kuriteo tagajärjel või võlgnevuse tekitamine hooletuse või vastutustundetuse tagajärjel). Siiski võib võla ümberkujundamiseks üldisele takistusele vaatamata loa anda, kui selleks on kaalukas põhjus. Sellistel juhtudel pööratakse erilist tähelepanu meetmetele, mida võlgnik on võtnud võlgade tasumiseks, sellele, kui kaua on nõutud summad tasumata olnud, võlgnikuga seotud muudele asjaoludele ja võla ümberkujundamise tähtsusele nii võlgniku kui ka võlausaldajate jaoks.

Võla ümberkujundamist ei saa lubada juhul, kui võlgnikul ei ole vabu vahendeid põhjusel, mida võib pidada ajutiseks, või kui võlgnik suudab oma vabade vahendite arvelt seetõttu tasuda vaid väikese osa oma võlgadest.

Võla ümberkujundamise algatamise õiguslikud tagajärjed jõustuvad automaatselt alates menetluse algatamiseks tehtud kohtuotsuse kuupäevast. Kohus võib pärast avalduse saamist võlgniku taotlusel keelata enne menetluse algatamist ajutiselt võlgade tasumise, võlgadele tagatise seadmise, võla sissenõudmise või vara arestimise või muud täitemeetmed.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrot

Vara, mis on võlgnikul pankrotimenetluse algatamisel, ja vara, mille võlgnik omandab enne pankrotimenetluse lõpetamist, kuulub pankrotipessa. Pankrotipessa kuuluvast varast saadav tulu ning vara, mis võidetakse pankrotipessa tagasi vara pankrotipessa tagasivõitmise seaduse (*Laki takaisinsaannista konkurssipesään* 758/1991) või muul alusel, kuulub samuti pankrotipessa.

Mittearestitav vara üldjuhul pankrotipessa ei kuulu. Lisaks ei kuulu pankrotipessa vara või tulu, mille füüsiline isik on omandanud või teeninud pärast pankrotimenetluse algatamist.

Saneerimine

Saneerimismenetluses koostatakse võlgniku jaoks saneerimiskava. Saneerimiskava peab muu hulgas sisaldama üksikasjalikku ülevaadet võlgniku majanduslikust olukorrast, s.t võlgniku varast, võlgadest ja muudest kohustustest. Saneerimiskava koostamisel peab arvesse võtma kõiki võlgniku menetluse ajal olemas olevaid varasid. Ka tagasivõtmine on võimalik: saneerimismenetluses võib nõuda niisuguse tehingu tagasivõitmist, mille saaks pankrotipessa tagasi võita pankrotimenetluses, ning seda samadel alustel mis pankrotiasjas.

Kuigi erandjuhtudel on saneerimiskava võimalik pärast selle kinnitamist muuta, ei saa igale võlausaldajale tehtavate maksete summasid kava muutmise teel enam suurendada. Siiski võib võlgnikule pärast saneerimiskava kinnitamist võõrandatud vara anda võlausaldajatele alust nõuda võlgnikult lisamakseid. Võlgnikku võib kohustada tegema kavas märgitud lisamakseid, kui tema majanduslik olukord osutub kava

koostamise ajaga võrreldes paremaks. Lisamaksete tegemise nõude võib esitada siis, kui on alus selliste maksete nõudmiseks. Asjaomane nõue tuleb esitada kohtule hiljemalt ühe aasta jooksul pärast lõpparuande kohtule esitamist.

Võla ümberkujundamine

Võla ümberkujundamisel kinnitatakse võlgniku jaoks maksegraafik vastavalt tema maksevõimele. Võlgniku maksevõime hindamisel tuleb muude tegurite hulgas arvesse võtta võlgniku vara realiseerimisest saadavaid vahendeid, võlgniku sissetulekut ja teenimisvõimalusi, vajalikke elamiskulusid ja elatise maksmise kohustust. Võla ümberkujundamisel kasutatakse võlgade tasumiseks kogu võlgniku sissetulekut, mis ületab tema vajalikke elamiskulusid ja elatise maksmise kohustust, samuti võlgniku muud vara, mis ei ole esmavajalik. Esmavajalikuks loetakse elamispind, kus võlgnik elab, selle sisustus mõistlikus ulatuses ning võlgnikule mõistlikult tarvilikud isiklikud asjad ja töövahendid. Võlgnikule esmavajaliku vara võib realiseerida ainult seaduses ette nähtud juhtudel.

Lisaks võib võlgnikku kohustada maksegraafikuga tegema lisamakseid lisasissetuleku või vara arvelt, mille võlgnik on maksegraafiku täitmise ajal saanud. Võlgnik on kohustatud tasuma võlausaldajatele teatud osa mis tahes kingitustest ja muudest ühekordsetest maksetest, mida ta on maksegraafiku täitmise ajal saanud. Kui võlgniku sissetulek ületab maksegraafikus arvesse võetud sissetulekut, võib teda kohustada maksma teatud osa lisasissetulekust võlausaldajatele.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Pankrot

Pankroti väljakuulutamise on kohtu otsustada. Kohus määrab ka pankrotihalduri. Isiku võib määrata pankrotihalduriks, kui ta on sellega nõus, tal on selle ametikoha täitmiseks vajalik võimekus, oskused ja kogemus ning ta on ka muul viisil selleks sobiv. Pankrotihalduril ei tohi olla võlgniku ega võlausaldajaga suhteid, mis ohustaksid tema sõltumatust võlgnikust, tema erapooletust võlausaldajate suhtes või tema suutlikkust täita ülesannet nõuetekohasel viisil. Pankrotihalduriks ei saa määrata juriidilist isikut.

Pankrotihalduril on pankrotipesa valitsemisel keskne roll. Muu hulgas hõlmavad tema kohustused pankrotipesa esindamist, selle jooksvat haldamist, pankrotipesa nimekirja ja võlgniku aruande koostamist, nõuete vastuvõtmist ning esialgse ja lõpliku jaotiste nimekirja koostamist. Pankrotihaldur tegeleb ka pankrotipesa kuuluva vara haldamise ja müügi ning vahendite väljamaksmisega.

Pankrotimenetluse algatamisega kaotab võlgnik pankrotipesa kuuluva vara suhtes otsustamisõiguse. Võlgnik peab tegema koostööd, nii et pankrotimenetlus on võimalik lõpule viia. Ta peab andma pankrotihaldurile teavet, mis on vajalik pankrotipesa nimekirja koostamiseks ja selle kinnitamiseks. Võlgnikul on õigus saada pankrotipesa kohta teavet, osaleda võlausaldajate üldkoosolekul ja väljendada arvamust otsustamisel olevate küsimuste kohta.

Saneerimine

Ettevõtte saneerimismenetluse algatamisel määrab kohus maksejõuetushalduri. Maksejõuetushaldur peab olema täiskasvanu, teadaolevalt aus, teovõimeline ega tohi olla pankrotis. Tal peavad olema ka ametikoha jaoks vajalik võimekus, oskused ja kogemus. Maksejõuetushalduril ei tohi olla võlgniku ega ühegi võlausaldajaga suhteid, mis ohustaksid tema sõltumatust võlgnikust või tema erapooletust võlausaldajate suhtes. Maksejõuetushalduriks ei saa määrata juriidilist isikut.

Maksejõuetushaldur vastutab saneerimismenetluse eesmärgi saavutamise ja võlausaldajate huvide kaitsmise eest. Maksejõuetushaldur koostab aruande võlgniku varade ja kohustuste kohta ning saneerimiskava ettepaneku (ka teistel isikutel, näiteks võlgnikul, on õigus koostada omapoolne saneerimiskava ettepanek). Samuti teostab maksejõuetushaldur järelevalvet võlgniku tegevuse üle.

Kohus võib määrata võlausaldajate toimkonna, kes esindab võlausaldajaid ja abistab maksejõuetushaldurit tema ülesannete täitmisel nõuandva organina. Toimkonda ei määrata, kui seda ei peeta võlausaldajate väikese arvu tõttu või muul põhjusel vajalikuks.

Võlgnik säilitab otsustamisõiguse oma vara ja tegevuse üle, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Kuid pärast menetluse algatamist ei või võlgnik muu hulgas võtta uut võlakohustust ilma maksejõuetushalduri nõusolekuta, välja arvatud juhul, kui see võlg on seotud võlgniku tavapärase tegevusega ning võla summa ja tingimused ei ole ebatavalised. Maksejõuetushalduri või võlausaldaja nõudel võib võlgniku otsustamisõigust piirata ka muul moel, kui on oht, et ta võib oma tegevusega kahjustada või ohustada võlausaldaja huve. Võlgnik on kohustatud tegema kohtu, maksejõuetushalduri ja võlausaldajate toimekonnaga koostööd ja andma neile teavet.

Reeglina jääb võlgnikule õigus teostada oma hagemisõigust käimasolevates või tulevastes kohtumenetlustes, välja arvatud juhul, kui maksejõuetushaldur otsustab võlgniku hagemisõigust ise teostada.

Võla ümberkujundamine

Kohus võib määrata võla ümberkujundamiseks maksejõuetushalduri, kui see on vajalik võlgniku majandusliku olukorra väljaselgitamiseks, tema vara realiseerimiseks või muul võla ümberkujundamiseks tarvilikul eesmärgil. Maksejõuetushaldur peab olema täiskasvanu, teadaolevalt aus, enda määramisega nõus, teovõimeline ega tohi olla pankrotis. Tal peavad olema ka ametikoha jaoks vajalik võimekus, oskused ja kogemus. Maksejõuetushalduril ei tohi olla võlgniku ega ühegi võlausaldajaga suhteid, mis ohustaksid tema sõltumatust võlgnikust või tema erapooletust võlausaldajate suhtes. Maksejõuetushalduriks ei saa määrata juriidilist isikut.

Kui maksejõuetushaldur määratakse, siis on tema kohustus koostada esialgne maksegraafik ja täita muid kohtu antud ülesandeid. Esialgse maksegraafiku koostamisel peab maksejõuetushaldur läbirääkimisi võlgniku ja võlausaldajatega, esitab neile vajaliku teabe võla ümberkujundamise kohta ning annab neile võimaluse esitada seisukohti võla ümberkujundamise avalduse ja esialgse maksegraafiku kohta. Maksejõuetushaldurile võib teha ka ülesandeks realiseerida võlgniku vara ning anda realiseerimisest saadavad vahendid üle võlausaldajatele. Kui maksejõuetushaldurit ei määrata, peab esialgse maksegraafiku koostama võlgnik. Võla ümberkujundamise menetluse algatamine on kohtu otsustada. Kohus peab kinnitama ka maksegraafiku.

Võlgnikule jääb tema vara omandi- ja valdamise õigus. Võlgade tasumiseks kasutatakse siiski kõiki võlgniku varasid, mida ei peeta talle esmavajalikuks. Võlgnik on kohustatud esitama kohtule, võlausaldajatele ja maksejõuetushaldurile (kui maksejõuetushaldur on määratud) kogu vajaliku teabe võla ümberkujundamisega seotud olulistest küsimustes. Samuti peab võlgnik tegema võla ümberkujundamiskava nõuetekohaseks täitmiseks koostööd.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Pankrot

Kui välja arvata teatud erandid, on võlausaldajal õigus teha pankroti raames nõude tasaarvestus võlgnikule pankrotimenetluse alguses võlgnetava summaga, isegi kui võlgnikule võlgnetav summa või nõue ei ole veel muutunud sissenõutavaks. Tasaarvestusõigust ei kohaldata niisuguse nõude suhtes, mis ei anna võlausaldajale õigust väljamaksele pankrotipesast, ega viimases järgus rahuldatava nõude suhtes. Võlausaldaja on kohustatud esitama teavet tasaarvestatava nõude kohta.

Saneerimine

Võla sissenõudmise keelule vaatamata on võlausaldajal õigus tasaarvestada nõue võlgnikule menetluse alguses võlgnetava summaga samadel tingimustel nagu pankrotimenetluses. Teade tasaarvestuse kohta esitatakse ka maksejõuetushaldurile.

Tasaarvestusõigus ei kehti krediidasutuse suhtes tasaarvestuseks vahenditega, mille võlgnik on hoiustanud krediidasutuses sissenõudmiskeelu jõustumisel või pärast seda, ega niisuguste vahenditega, mis on krediidasutuses sel ajal võlgniku kontole ülekandmiseks, kui seda kontot saab kasutada maksete tegemiseks.

Võla ümberkujundamine

Pärast võla ümberkujundamismenetluse algust ei tohi võlgniku suhtes võtta meetmeid peatatud maksetega võla sissenõudmiseks ega selle tasumise tagamiseks. Sissenõudmise peatamise hõlmab ka võlgniku nõuete tasaarvestamist võlausaldaja ees olevate võlgadega. Maksude tasaarvestamisele peatamist siiski ei kohaldata.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Lepingud, mis ei ole seotud maksejõuetusmenetluses saadaolevate summadega, jäävad igat liiki maksejõuetusmenetluses üldjuhul muudatusteta kehtima.

Pankrot

Kui võlgnik on pankrotimenetluse alguseks jätnud täitmata lepingu, mille pool ta on, peab teine lepingupool nõudma kinnitust selle kohta, kas pankrotipesa täidab lepingut. Kui pankrotipesa kinnitab, et täidab lepingut ja lepinguliste kohustuste täitmiseks seatakse vastuvõetav tagatis, ei saa lepingut lõpetada. Teine lepingupool võib lepingu siiski lõpetada, kui see on isiklikku laadi või on muu konkreetne põhjus, miks ei saa teiselt poolelt nõuda jäämist lepingulistesse suhtesse pankrotipesaga.

Kui kuulutatakse välja tööandja pankrot, võib kumbki pool töölepingu lõpetada, sõltumata selle kestusest. Etteteatamistähtaeg on 14 päeva, olenemata sellest, milline oleks etteteatamistähtaeg olnud tavalises olukorras. Töötasu pankrotimenetluse aja eest makstakse pankrotipesast.

Pankrotipesa tasub ka äripinna rendilepingu alusel tasumisele kuuluva rendi aja eest, mil pankrotipesa pinda kasutab, isegi kui pankrotipesa ei ole võtnud vastutust sellest rendilepingust tulenevate kohustuste täitmise eest. Kui pankrotipesa ei ole teatanud rendileandja määratud vähemalt ühekuulise tähtaja jooksul, et võtab vastutuse rendilepingust tulenevate kohustuste täitmise eest pärast pankrotimenetluse algatamist, on rendileandjal õigus rendileping üles öelda.

Kui vallasvara võõrandamise lepingu järgi lõpeb omandireservatsioon või valduse tagasinõude õigus ostuhinna tasumisel, võib pankrotipesa lepingusse astuda, teatades sellest müüjale ja tasudes veel tasumata ostuhinna koos viivisega vastavalt lepingu algsetele tingimustele. Teade tuleb esitada ja hind tasuda mõistliku aja jooksul pärast müüja nõuet ostuhind tasuda või vara tagastada.

Üksiktehingu võib kehtetuks tunnistada vara pankrotipesasse tagasivõitmise seaduses sätestatud tagasivõitmise alusel.

Saneerimine

Saneerimismenetluse algatamine ei mõjuta võlgniku olemasolevaid kohustusi, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

Võlgnik võib lõpetada rendi- või liisingulepingu, milles ta on rendile- või liisinguvõtja, nii et see lõpeb kaks kuud pärast lõpetamisteate edastamist, arvestamata lepingus sätestatud tingimusi lepingu tähtaja või teate esitamise kohta.

Isikul, kes on enne menetluse algust võtnud võlgniku ees lepingulise kohustuse, kuid ei ole seda täitnud menetluse algatamise ajaks, on õigus saada oma kohustuse täitmise eest tasu, kui selle kohustuse täitmist võib pidada tavapäraseks osaks võlgniku tegevusest. Kui küsimus puudutab muud liiki lepingut, mis on sõlmitud enne menetluse algatamist, ja kui võlgnik ei ole menetluse algatamise ajaks oma lepingulist maksekohustust täitnud, otsustab maksejõuetushaldur teise poole nõudmisel, kas võlgnik täidab lepingut või mitte. Kui vastus on eitav või seda ei anta mõistliku aja jooksul, on teisel poolel õigus leping lõpetada.

Leping, mille alusel võlgnik teeb makse saneerimismenetlusega hõlmatud võla tasumiseks või sellega seoses on tühine, välja arvatud juhul, kui maksekohustuse täitmise aluseks on kinnitatud saneerimiskava.

Kui saneerimismenetlust kohaldatakse tööandja suhtes, on tal teatud tingimustel õigus lõpetada tööleping olenemata selle kestusest kahekuulise etteteatamisega.

Tehing, mille oleks saanud kehtetuks tunnistada, kui saneerimisavalduse asemel oleks esitatud pankrotiavaldus, on võimalik võlausaldaja taotlusel saneerimismenetluses kehtetuks tunnistada samadel alustel, mis on sätestatud vara pankrotipesasse tagasivõitmise seaduses.

Võla ümberkujundamine

Võlgnikul on õigus lõpetada üüri- või muu leping, milles võlgnik on üürnik, tarbijaleping või järelmaksuga ostulepingu kahekuulise etteteatamisega.

Võlgnik peab loobuma varast, mis on saadud osamaksetega või järelmaksuga omandamise kokkuleppel ja mis ei ole talle esmavajalik.

Leping, mille alusel võlgnik peab tegema ümberkujundatud võla tasumiseks või sellega seoses makse, on tühine, välja arvatud juhul, kui maksekohustuse aluseks on kinnitatud maksegraafik või seadus.

Isikul, kes on enne menetluse algust võtnud võlgniku ees lepingulise kohustuse, kuid ei ole seda täitnud menetluse algatamise ajaks, on õigus saada oma kohustuse täitmise eest tasu, kui selle kohustuse täitmist võib pidada tavapäraseks osaks võlgniku tegevusest.

Tehing, mille oleks saanud kehtetuks tunnistada, kui võla ümberkujundamise avalduse asemel oleks esitatud pankrotiavaldus, on võimalik võlausaldaja taotlusel võla ümberkujundamise menetluses kehtetuks tunnistada samadel alustel, nagu on sätestatud vara pankrotipesasse tagasivõitmise seaduses.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

Pankrot

Pärast pankrotimenetluse algust ei tohi pankrotipesa vastu alustada hagimenetlust eesmärgiga saada alus pankrotimenetlusega hõlmatud nõude täitmisele pööramiseks, ja pankrotipesasse kuuluva vara suhtes ei tohi võtta täitemeid, mille eesmärk on pankrotimenetlusega hõlmatud nõude sissenõudmine. Tagatisega kaitstud võlausaldajal on siiski õigus esitada hagi nõude sissenõudmiseks tagatise arvelt.

Saneerimine

Reeglina on võlgnikul pärast saneerimismenetluse algatamist keelatud võlgu tasuda ja võlausaldajatel keelatud võlgu sisse nõuda. Võlgniku suhtes ei tohi võtta meetmeid eesmärgiga nõuda sisse saneerimismenetlusega hõlmatud võlg või tagada selle tasumine. Teatud juhtudel võib tagatisega võlausaldaja taotleda kohtult luba tagatise realiseerimiseks makse saamise eesmärgil. See võib olla võimalik näiteks juhul, kui saneerimismetmeid arvestades on selge, et tagatiseks antud vara jäämine võlgniku omandisse ei ole vajalik.

Üldjuhul ei tohi pärast menetluse algatamist rakendada võlgniku suhtes ametlikel otsustel põhinevaid kaitsemeetmeid.

Võla ümberkujundamine

Sarnaselt saneerimismenetlusega on ka võla ümberkujundamise menetluses võlausaldaja võla sissenõudmine ajutiselt peatatud. Kui võla sissenõudmine on peatatud, ei tohi võlgniku suhtes võtta meetmeid tasumisele kuuluva võla sissenõudmiseks ega selle tasumise tagamiseks. Lisaks ei kohaldata võlgniku suhtes karistust maksetega hilinemise eest. Teatud juhtudel võib tagatisega võlausaldaja taotleda siiski kohtult luba tagatise realiseerimiseks makse saamise eesmärgil. See võib olla võimalik näiteks juhul, kui tagatiseks olevat vara ei peeta võlgnikule esmavajalikuks või kui võlgnik ei vaja seda vara majandustegevuseks.

Võlausaldaja võib esitada hagi või algatada muu menetluse, et säilitada oma täitmisele pööramise õigus või saada selleks alus. Üldjuhul võib võlausaldaja vaatamata võla ümberkujundamise algatamisega seotud keeldusid käsitlevatele sätetele taotleda korraldust kaitsemeetmete rakendamiseks ja selle korralduse täitmist.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Pankrot

Pankrotimenetluse algatamisel läheb võlgniku õigus käsutada pankrotipessa kuuluvat vara üle pankrotihaldurile. Selle tulemusena on pankrotipesal õigus astuda pankrotipesasse kuuluva varaga seotud küsimustes poole

asele: pankrotipesal peab olema võimalus jätkata võlgniku ja kolmandate isikute vahelist pankrotipesasse kuuluva varaga seotud kohtumenetlust. Kui pankrotipesa seda võimalust ei kasuta, võib võlgnik menetlust jätkata.

Samuti peab pankrotipesal olema võimalus jätkata kohtumenetlust, mis puudutab võlgniku vastu esitatud pankrotimenetlusega hõlmatud nõuet. Kui pankrotipesa keeldub hagile vastamast ja võlgnik ei soovi menetlust jätkata, võib hageja nõuda asja lahendamist.

Saneerimine

Võlgnikul on endiselt õigus teostada oma hagemisõigust käimasolevates kohtumenetlustes või muudes asjaomastes menetlustes, mille pool ta on, välja arvatud juhul, kui maksejõuetushaldur otsustab võlgniku hagemisõigust ise teostada. Sama sätet kohaldatakse kohtumenetlusele või muule menetlusele, mida alustatakse pärast saneerimismenetluse algatamist.

Maksejõuetushalduril on õigus esitada võlgniku nimel nõudeid ja algatada kohtu- või muid asjaomaseid menetlusi, samuti teostada menetlustes võlgniku hagemisõigust. Lisaks võib maksejõuetushaldur võtta võlgniku nimel vastu teateid.

Võla ümberkujundamine

Võla ümberkujundamismenetluse algatamine ei mõjuta käimasolevaid kohtumenetlusi ega võlgniku hagemisõigust menetluses.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Pankrot

Võlausaldaja võib taotleda pankroti väljakuulutamist.

Pankrotimenetluses moodustavad võlausaldajad kõrgeima organi. Võlausaldajad teostavad otsustusõigust pankrotipesa üle siis, kui seaduse kohaselt ei pea seda küsimust otsustama või sellega tegelema pankrotihaldur. Lisaks võivad võlausaldajad säilitada otsustusõiguse pankrotipesa jooksva haldamisega seotud küsimustes või delegeerida otsustusõiguse pankrotihaldurile. Pankrotivõlausaldajate otsustusõigus algab koos pankrotimenetluse algusega ja lõpeb pankrotimenetluse lõppemisel.

Võlausaldajate otsustusõiguse teostamise õigus on võlausaldajatel, kellel on võlgniku vastu pankrotimenetlusega hõlmatud nõue ja kes on oma nõude esitanud. Pärast nõuete esitamise tähtpäeva on asjaomane õigus üksnes neil võlausaldajatel, kes on oma nõude esitanud või kelle nõuet saab jaotiste nimekirjas muul alusel arvesse võtta, samuti tagatisega kaitstud nõuet omavatel võlausaldajatel, kes on esitanud üksikasjaliku ülevaate oma nõudest.

Kõige tähtsam otsustusorgan on võlausaldajate üldkoosolek, kuid kohaldada võib ka muid otsustusmenetlusi. Võlausaldajad võivad moodustada ka võlausaldajate toimkonna, et see tegutseks läbirääkija ja vahendusorganina pankrotihalduri ja võlausaldajate vahel. Võlausaldajate hääleõigused määratakse nende pankrotimenetluses esitatud kehtiva nõude alusel. Võlausaldajate üldkoosolek teeb otsuse arvamuse alusel, mille poolt on need võlausaldajad, kelle hääled kokku moodustavad üle poole kõikidest hääletamises osalevate võlausaldajate häältest. Alternatiivses otsustusmenetluses loetakse hääli oma seisukohta väljendanud võlausaldajate hääleõiguse alusel.

Saneerimine

Võlausaldaja võib taotleda saneerimismenetlust.

Võlausaldajate ühiseks esindajaks võib määrata võlausaldajate toimkonna. Toimkond esindab kõiki võlausaldajate rühmi ning selle ülesanne on abistada maksejõuetushaldurit tema ülesannete täitmisel ja teostada võlausaldajate nimel järelevalvet maksejõuetushalduri tegevuse üle. Toimkond teeb oma otsused lihthäälteenamusega.

Esialgse saneerimiskava koostamisel peab maksejõuetushaldur läbirääkimisi võlausaldajate toimkonnaga ja

vajaduse korral üksikute võlausaldajatega. Lisaks võivad esialgse saneerimiskava esitada võlausaldajad või võlausaldajate rühmad, kelle nõuded ületavad seaduses kehtestatud piirmäära. Pärast esialgse saneerimiskava koostamist edastatakse see võlausaldajatele kinnitamiseks. Kui kava kinnitamiseks takistusi ei ole, võib kava kinnitada kõikide võlausaldajate nõusolekul, võlausaldajate rühmade enamuse nõusolekul ja teatud tingimustel isegi ilma kõikide võlausaldajate rühmade enamuse nõusolekuta.

Võla ümberkujundamine

Võlausaldaja ei saa taotleda füüsilise isiku võla ümberkujundamist. Üldjuhul on aga võlgnik kohustatud enne võla ümberkujundamise avalduse esitamist kindlaks tegema, kas võlausaldajatega on võimalik saavutada kokkulepe läbirääkimiste teel. Kooskõlas laenude andmise ja võlgade sissenõudmise väljakujunenud tavadega peab võlausaldaja kokkuleppele jõudmiseks tegema koostööd.

Võlausaldajatele tuleb anda võimalus esitada seisukoht võla ümberkujundamise avalduse ja esialgse maksegraafiku kohta. Vajaduse korral peavad võlausaldajad esitama oma nõude üksikasjad kirjalikult. Kinnitatud maksegraafikut võib võlausaldaja nõudel muuta või tunnistada see teatud tingimustel kehtetuks.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Pankrot

Pankrotipesasse kuuluvat vara tuleb valitseda nõuetekohase hoolsusega ja otstarbekohaselt kooskõlas hea haldustavaga.

Üks pankrotihalduri ülesandeid on tegeleda pankrotipesasse kuuluva vara müügiga. Pankrotipesa peab realiseerima sellesse kuuluva vara pankrotipesa seisukohalt kõige soodsamal viisil, nii et müügi tulemus oleks võimalikult hea. Pankrotipesasse kuuluva tagatise võib müüa ainult juhul, kui tagatisega kaitstud võlausaldaja on sellega nõus või kui kohus annab selleks loa.

Pankrotipesasse kuuluvat vara ei tohi võõrandada pankrotihaldurile, tema abilistele ega pankrotihalduri või tema abilisega seotud isikutele.

Saneerimine ja võla ümberkujundamine

Maksejõuetushalduril on üksnes õigus tutvuda teabega, mida on vaja maksejõuetushalduri kohustuste täitmiseks. Võlgnikule jääb tema vara omandi- ja valdamise õigus ning maksejõuetushalduril ei ole õigust võlgniku vara kasutada ega võõrandada.

Võlgnikul on siiski vaja halduri nõusolekut mitmeteks vara võõrandamisega seotud toiminguteks.

Võla ümberkujundamine

Võla ümberkujundamise menetluses võib kohustada maksejõuetushaldurit vara realiseerima, võtma sellega seotud meetmeid ja sõlmima kokkuleppeid ning andma saadavad vahendid üle saajatele.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrot

Pankrotimenetluses esitatav nõue tähendab võlgniku võlga, mis põhineb enne pankrotimenetluse algust tekkinud õiguslikul alusel. Lisaks arvestatakse pankrotimenetluses esitatavate nõuete hulka tagatisega kaitstud nõuded ja nõuded, mille alus või summa on tingimuslik, vaidlustatud või muul viisil ebaselge. Kestvusvõlasuhte puhul käsitletakse pankrotimenetluses esitatava nõudena seda võla osa, mis pärineb pankrotimenetluse algusele eelnevast ajast.

Soomes on pankrotipesal õigus sõlmida iseseisvalt lepinguid ning olla seega ise õiguste ja kohustuste kandja.

Pärast pankrotimenetluse algust tekkinud nõudeid käsitatakse massikohustusena, st pankrotipesa võlana, mis tasutakse täies ulatuses pankrotipesasse kuuluva vara arvelt. Pankrotipesa tasub pankrotimenetluse käigus tekkinud või pankrotipesa sõlmitud lepingust või võetud kohustusest tulenevad võlad, samuti need võlad, mille eest pankrotipesa vastutab seaduse alusel. Tavaliselt on niisugusteks võlgadeks pankrotihalduri tasu, töötajate palgad ja äripinna rendiepingust tulenevad rendikulud.

Saneerimine

Saneerimismenetlusega hõlmatud võlg tähendab kõiki võlgniku võlgu, mis on tekkinud enne avalduse esitamist, sealhulgas tagatud võlad ning võlad, mille alus või summa on tingimuslik või vaidlustatud või muul moel ebaselge. Need võlad tasutakse vastavalt kinnitatud saneerimiskava maksegraafikule.

Pärast avalduse esitamist tekkivad võlad tasutakse nende maksetähtpäeva saabumisel. Sama kehtib tasude, lõivude ja muude jooksvate kulude kohta, mille aluseks on kestev lepinguline suhe või kasutust või valdamist käsitlev kestvusleping, ulatuses, milles need puudutavad avalduse esitamisele järgnevat aega.

Võla ümberkujundamine

Võla ümberkujundamismenetlus hõlmab võlgniku kõiki võlgasid, mis olid olemas enne võla ümberkujundamismenetluse algust. Siia kuuluvad ka tagatiskohustused ja võlad, mis on tingimuslikud, vaidlustatud või mille summa või alus on muul viisil ebaselge, samuti nende võlgade intressid, mis kogunevad alates võla ümberkujundamismenetluse algusest kuni maksegraafiku kinnitamiseni, ning nende võlgade sissenõudmise ja täitmisele pööramise kulud, kui võlgnikku on kohustatud neid tasuma.

Võla ümberkujundamismenetlusega hõlmamata võlad tasutakse nende maksetähtpäeva saabumisel.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Pankrot

Jaotisele õiguse saamiseks peab võlausaldaja esitama pankrotimenetluses kirjaliku nõude (nõudeavaldus), edastades selle pankrotihaldurile hiljemalt nõudeavalduste esitamise tähtpäeval. Nõudeavalduses märgitakse muu hulgas nõude põhisumma, kogunenud intress ning nõude ja intressi alus. Nõudeavaldust võib muuta või täiendada ka pärast nõudeavalduste esitamise tähtpäeva. Nõudeavalduse võib esitada ka tagantjärele, kui võlausaldaja maksab pankrotipesale lisatasu, välja arvatud juhul, kui nõudeavalduse tähtpäevaks esitamata jätmisel on olnud mõjuv põhjus. Pankrotihaldur võib võtta pankrotimenetlusega hõlmatud nõuet jaotiste esialgses nimekirjas arvesse ilma nõudeavalduseta, kui nõude aluse ja summa üle puudub vaidlus.

Pankrotihaldur peab kontrollima esitatud nõuete õiguspärasust ja nende võimalikku rahuldamisjärku. Jaotisele õigust andvad nõuded tuleb ära näidata jaotiste esialgses nimekirjas. Pankrotihaldur, võlausaldaja või võlgnik võivad jaotiste esialgses nimekirjas oleva nõude vaidlustada, esitades sellekohased üksikasjad ja alused. Kui võlausaldaja nõue on vaidlustatud, peab pankrotihaldur andma võlausaldajale võimaluse väljendada oma arvamust vaidlustuse kohta ning esitada oma nõude toetuseks tõendeid. Nõue, mida ei ole õigel ajal vaidlustatud, loetakse tunnustatuks.

Seejärel peab pankrotihaldur vaidlusi ja seisukohti arvesse võttes koostama jaotiste nimekirja ja esitama selle kinnitamiseks kohtule. Kohus lahendab vaidlused ja muud erimeelsused kohe või tsiviilkohtumenetluse korras ning kinnitab lõplikult jaotiste nimekirja.

Saneerimine

Võlgnik peab oma saneerimismenetluse algatamise avaldusele lisama selgituse võlausaldajate, võlgade ja nende tagatiste kohta. Kui kohus annab korralduse algatada saneerimismenetlus, määrab ta kuupäeva, mis ajaks peavad võlausaldajad teatama maksejõuetushaldurile kirjalikult oma nõuetest, kui need erinevad võlgniku teatatud nõuetest.

Kui esialgne saneerimiskava on kohtule esitatud, annab kohus asja osalistele võimaluse esitada maksejõuetushaldurile kirjalikult oma vastuväited esialgses kavas märgitud nõuete kohta ja väljendada kindlaksmääratud aja jooksul kirjalikult arvamust esialgse kava kohta või kutsub osalised kohtuistungile.

Võlgniku nimel võivad esitada vastuväiteid nii maksejõuetushaldur kui ka võlgnik. Vastuväited vaadatakse läbi ja asi otsustatakse koos esialgse kava läbivaatamisega, kui see on võimalik, või eraldi kohtumenetluses. Kui kohus on teinud otsuse saneerimismenetlusega hõlmatud ebaselge võla kohta, võib anda esialgse kava koostanud isikule võimaluse esialgset kava parandada, see üle vaadata või seda täiendada. Seejärel hääletavad võlausaldajad esialgse saneerimiskava üle.

Võlg, millest võlgnik või võlausaldaja ei ole saneerimismenetluses teatanud ja millest maksejõuetushaldur ei ole enne saneerimiskava kinnitamist muul viisil teada saanud, muutub pärast saneerimiskava kinnitamist üldjuhul kehtetuks.

Võla ümberkujundamine

Võla ümberkujundamise avalduse esitamisel peab võlgnik nimetama oma võlausaldajad ja võlad. Võla ümberkujundamise algatamise otsustamisel peab kohus saatma võlausaldajatele kohtu otsuse, avalduse ja võlgniku esialgse maksegraafiku ära kirjad. Kohus peab määrama ka tähtaja, mille jooksul saavad võlausaldajad esitada kirjaliku teate ümberkujundatavate võlgade summa kohta, kui see erineb võlgniku teatatud summast, samuti kirjaliku seisukoha võlgniku avalduse ja esialgse maksegraafiku kohta ning vastuväited esialgses kavas sisalduvate võlgade kohta.

Kohus vaatab vastuväited läbi võla ümberkujundamise menetluse raames ja teeb nende kohta otsuse maksegraafikus, kui see on võimalik ega põhjusta võla ümberkujundamise menetluses olulist viivitust. Kui see ei ole võimalik, edastab kohus asja lahendamiseks eraldi hagi- või muus menetluses. Seejärel võib maksegraafiku kinnitada, tingimusel et võlgniku võla ümberkujundamise avaldus rahuldatakse.

Maksegraafikut võib võlgniku või võlausaldaja taotlusel muuta, kui pärast maksegraafiku kinnitamist ilmneb ümberkujundamisele kuuluv võlg, mis ei olnud maksegraafiku kinnitamise ajal teada.

Kui ümberkujundamisele kuuluv võlg saab teatavaks pärast maksegraafiku lõppemist ja selle võla arvesse võtmiseks oleks olnud võimalik maksegraafikut muuta, peab võlgnik võla tasuma sellise summa ulatuses, mis oleks võlausaldajale määratud, kui võlg oleks maksegraafikus sisaldunud.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Üldjuhul käsitatakse nõudeid kõikides maksejõuetusmenetlustes võrdsetena, s.t igal võlausaldajal on võrdne õigus saada väljamakstavatest vahenditest makseid proportsionaalselt oma nõudega. Selle reegli erandid on seotud rahuldamisjärke ja madalaima järjekohaga nõudeid käsitlevate sätetega.

Pankrot

Pankrotivõlausaldajatele tehakse väljamakseid kooskõlas jaotiste kinnitatud nimekirjaga. Pankrotimenetluses esitatud nõuete rahuldamisjärkude tingimused olukordades, kus võlgniku varast ei piisa kõikide nõuete rahuldamiseks, on sätestatud nõuete rahuldamisjärkude seaduses (*Laki velkojien maksunsaantijärjestyksestä* 1578/1992).

Eelisjärjekorras rahuldatakse nõuded, mille täitmiseks on seatud tagatis või mida tagab kinnipidamisõigus, samuti nõuded, mis tekivad seoses ettevõtte saneerimise, lapsele makstava elatise ja kommertspantidega. Teistele nõuetele allutatud nõuded ja nende vastastikused rahuldamisjärgud on määratud eraldi sätetega. Selliste nõuete hulka kuuluvad allutatud nõude intressid ja viivised, mis on kogunenud pärast pankrotimenetluse algatamist, ning muud avalik-õiguslikud maksekohustused kui trahvid ja sunniraha.

Saneerimine

Võlausaldajatel, kellel oleks väljaspool saneerimismenetlust võrdne õigus oma nõude tasumisele, on võrdsed ka saneerimiskava raames sõlmitavates võlakokkulepetes. Saneerimiskavas võib siiski sätestada, et väikeste nõuetega võlausaldajate nõuded rahuldatakse täies ulatuses.

Tagatisega võlgade suhtes võib võlakokkuleppeid sõlmida piiratud ulatuses, kuna tagatisega võla põhisummat ei või vähendada. Võlakokkulepe ei mõjuta võlausaldaja asjaõigusliku tagatise kehtivust ega sisu.

Võlakokkuleppes loetakse intressid ja muud krediidikulud, mis kogunevad saneerimismenetluse käigus saneerimismenetlusega hõlmatud tagamata võlgadelt, viimase rahuldamisjärgu võlgadeks.

Võla ümberkujundamine

Võlgniku olemasolevad ja tema vara realiseerimisest saadavad vahendid tuleb tavaliste võlgade vahel jaotada proportsionaalselt nende summaga. Tavalise võla suhtes võib kohaldada kõiki olemasolevaid võla ümberkujundamise meetmeid, kuid tagatisega võla tasumise kohustust ei tohi tühistada.

Võlakokkulepe ei mõjuta võlausaldaja asjaõigusliku tagatise kehtivust ega sisu.

Rakendada tuleb meetet, mis kahjustab võlausaldajat kõige vähem ja millest siiski piisab võlgniku majandusliku olukorra parandamiseks. Viimased kohustused, mis tasutakse võlgniku olemasolevatest ja tema vara realiseerimisest saadud vahenditest, on võlad, mis oleksid olnud allutatud ka juhul, kui oleks välja kuulutatud võlgniku pankrot, ja intress, mis on kogunenud võla ümberkujundamise menetluse algusest maksegraafiku kinnitamiseni.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Pankrot

Pankrotihaldur koostab 12. punktis kirjeldatud korras jaotiste nimekirja. Üldjuhul lõpeb kohtulik pankrotimenetlus jaotiste nimekirja kinnitamisega.

Kogu pankrotimenetlus lõpeb, kui võlausaldajad on kinnitanud lõpparuande. Pankrotihaldur koostab lõpparuande pärast seda, kui pankrotipesa on arvele võetud ja sellesse kuuluv vara on realiseeritud. Lõpparuande võib koostada isegi juhul, kui pankrotipesa on osaliselt arvele võtmata põhjusel, et tagatis või muu vähese väärtusega vara on müümata või pankrotimenetluses esitatav nõue või vähetähtis osa nõuetest on ebaselge.

Pankrotimenetluse käigus võib kinnitada pankrotimenetlust lõpetava kompromissi, kui selle poolt on võlgnik ja võlausaldajate enamus. Kompromissi kinnitamisega muutub pankrotihalduri määramine ja pankrotivõlausaldajate otsustusõigus kehtetuks.

Kohus võib lõpetada pankrotimenetluse raugemise tõttu, kui pankrotipesa vahenditest ei piisa pankrotimenetluse kulude katmiseks või pankrotimenetluse jätkamine ei ole muul põhjusel otstarbekas. Kohus ei või pankrotimenetlust raugemise tõttu lõpetada, kui menetlus jätkub pankrotipesa avaliku haldamise raames. Pankrotimenetlust pankrotipesa avaliku haldamise raames võib jätkata muu hulgas siis, kui on vaja võlgnikku kontrollida. Pankrotipesa avalik haldamine lõpeb lõpparuandega.

Kaheksa päeva jooksul pärast pankroti väljakuulutamist võib mõjuval põhjusel otsuse pankroti väljakuulutamise kohta tühistada. Sel juhul ei too pankrotimenetluse väljakuulutamine kaasa õiguslikke tagajärgi.

Võlgade tasumise kohustus jääb pärast pankrotimenetlust kehtima. Võlgnik ei vabane nende pankrotimenetluses esitatud võlgade tasumise kohustusest, mida ei ole pankrotimenetluse käigus täielikult tasutud.

Saneerimine

Kohtulik saneerimismenetlus lõpeb saneerimiskava kinnitamisega. Kava kinnitamine annab võlgnikule tagasi tema tegutsemisvabaduse ja lõpetab menetluse alustamisega seotud õiguslikud tagajärjed, näiteks keelu tasuda ja nõuda sisse võlgu. Pärast saneerimiskava kinnitamist kehtib saneerimismenetlusega hõlmatud võlgade tingimuste kohta saneerimiskava ja võlad, mis oleks pidanud olema hõlmatud saneerimismenetlusega, kuid millest ei oldud teadlikud, kaotavad üldjuhul kehtivuse.

Kohus võib järelevalveametniku või võlausaldaja nõudel tunnistada saneerimiskava kehtetuks, kui võlgnik on seda rikkunud ja rikkumine ei ole vähetähtis. Saneerimiskava kaotab kehtivuse ka juhul, kui enne kava täitmist kuulutatakse välja võlgniku pankrot. Kohus võib tunnistada kehtetuks saneerimiskava raames teatud

võlausaldaja kohta sõlmitud võlakokkulepe muu hulgas juhul, kui võlgnik on oma kavaga hõlmatud kohustused võlausaldaja ees olulisel määral täitmata jätnud. Pärast kava kehtetuks tunnistamist on võlausaldajal samad õigused, mis tal olid enne saneerimiskava kinnitamist.

Saneerimiskava elluviimisel peab järelevalveametnik või tema puudumisel võlgnik esitama lõpparuande kava täitmise kohta.

Võla ümberkujundamine

Kohtulik võla ümberkujundamise menetlus lõpeb pärast seda, kui kohus kinnitab maksegraafiku. Pärast maksegraafiku kinnitamist kehtib ümberkujundatud võlgade tingimuste kohta maksegraafik. Maksegraafikus sätestatud maksekohustused on võlgniku jaoks siduvad, kuni need on kõik täidetud. Maksegraafiku lõppemisest olenemata jäävad selles märgitud võlgniku kohustused jõusse kuni nende täitmiseni. Võlgnik ei vabane järelejäänud võlgade tasumisest enne, kui kõik maksegraafikus sätestatud kohustused on täidetud.

Maksegraafik kaotab kehtivuse, kui enne maksegraafiku lõppemist kuulutatakse välja võlgniku pankrot. Võlgniku või võlausaldaja nõudel võib kohus tunnistada maksegraafiku kehtetuks, kui võlgnik on jätnud täitmata oma seaduses ette nähtud kohustused. Pärast maksegraafiku kehtetuks tunnistamist on võlausaldajal samad õigused, mis tal olid enne võla ümberkujundamist.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Pankrot

Pankrotimenetluse lõppemisega ei vabane võlgnik oma võlgade tasumise kohustusest. Teisisõnu – võlgnik vastutab endiselt nende pankrotimenetlusega hõlmatud võlgade eest, mida ei ole pankrotimenetluse käigus täielikult tasutud.

Saneerimine

Võlausaldajatel on õigus saada makseid oma saneerimiskavasse kantud nõuete eest ja saneerimine ei lõpe enne, kui kavas märgitud kohustused on täidetud. Pärast kava täitmist ei ole võlausaldajatel enam õigust makseid saada.

Ka saneerimiskava võib tunnistada kehtetuks 14. punktis kirjeldatud korras. See tähendab, et kava enam ei kehti ja võlausaldajatel on samasugune õigus nõuda saneerimismenetlusega hõlmatud võla tasumist, nagu neil oleks olnud, kui saneerimiskava ei oleks kinnitatud. Kava kehtetuks tunnistamine ei mõjuta selle põhjal juba sõlmitud tehingute kehtivust.

Võla ümberkujundamine

Ümberkujundatud võlgade tingimuste kohta kehtib maksegraafik. Määrata tuleb maksegraafiku kestus. Võlgnik vabaneb täielikult kõikide maksegraafikuga hõlmamata kohustuste täitmisest.

Maksegraafiku lõppemisest olenemata jäävad selles märgitud võlgniku kohustused jõusse kuni nende täitmiseni. Pärast maksegraafiku täitmist ei ole võlausaldajatel enam õigust makseid saada.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Pankrot

Pankrotimenetluse kulud koosnevad menetlusega seotud kohtukuludest, pankrotihalduri tasust ning pankrotipesa kontrollimisel ja haldamisel tekkivatest muudest kuludest.

Pankrotimenetluse kulud kaetakse pankrotipesa vahenditest. Kui nendest ei piisa kulude katmiseks, võib üks võlausaldaja võtta kulude tasumise enda peale, et vältida pankrotimenetluse raugemist.

Kohus võib ka otsustada, et pankrot jätkub pankrotipesa avaliku haldamise raames, kui see on põhjendatud

näiteks pankrotipesa ebapiisavate vahendite tõttu. Sellisel juhul muutub pankrotihalduri määramine ja pankrotivõlausaldajate otsustusõigus kehtetuks. Pankrotipesa avaliku haldamise raames tekkinud pankrotimenetluse kulud tasutakse riigi vahenditest, kui pankrotipesa vahenditest ei piisa nende katmiseks.

Saneerimine

Menetluskulud, näiteks maksejõuetushalduri tasu, tasutakse võlgniku vara arvelt. Muu menetlusosaline võib samuti kulude tasumise enda peale võtta, kui üheks saneerimismenetluse alustamist takistavaks asjaoluks on võimalus, et võlgniku varast ei piisa menetluskulude katmiseks. Siiski esineb harva olukorda, kus kolmas isik kohustub asjaomaseid kulusid tasuma.

Võlausaldajate toimkonna kulude tasumine on võlausaldajate kohustus, kui saneerimiskavas ei ole sätestatud teisiti.

Isik, kes soovib esitada esialgset saneerimiskava, peab selle koostama oma kulul.

Võla ümberkujundamine

Menetluskulud koosnevad mõistlikust tasust maksejõuetushalduri teenuste eest ja maksejõuetushalduril tekkinud kulude hüvitisest. Võlgnik tasub üldjuhul maksejõuetushalduri tasu ja kulud summas, mis ei ületa võlgniku olemasolevaid vahendeid maksegraafiku või muudetud maksegraafiku kinnitamisele järgneva nelja kuu jooksul. Tasu ja kulude see osa, mida võlgnik ei maksa, tasutakse riigi vahenditest. Kui võla ümberkujundamise avaldust ei rahuldata, makstakse kõik tasud ja kulud riigi vahenditest.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Tagasivõitmise sätteid kohaldatakse kõikides maksejõuetusmenetlustes.

Enne maksejõuetusmenetluse algatamist võõrandatud vara, mis vastab seaduses ette nähtud tingimustele, saab tagasi võita tagasivõitmishagi, omandiõigusega seotud hagi või tehingu kehtetuks tunnistamise hagi esitamisega. Tagasivõitmisele kohaldatakse kõikides maksejõuetusmenetlustes vara pankrotipesasse tagasivõitmise seaduse sätteid. Esinema peavad tagasivõitmise alused.

Tagasivõitmise aluse olemasolu ja seega tehingu kehtetuks tunnistamise eeltingimused on järgmised:

- tehingut on kasutatud selleks, et eelistada ühte võlausaldajat põhjendamatult teiste võlausaldajate arvelt, muuta vara võlausaldajatele kättesaamatuks või suurendada võla kogusummat võlausaldajate kahjuks;
- võlgnik oli tehingu ajal maksejõuetu või aitas tehing tema maksejõuetuks muutumisele kaasa; kui tehing on seotud kingitusega, kehtib veel eeltingimus, et võlgnik oli tehingu ajal ülemäärastes võlgades või sattus nendesse tehingu tõttu;
- teine tehingupool oli või pidi olema teadlik võlgniku maksejõuetusest / ülemäärastest võlgadest või tehingu mõjust võlgniku majanduslikule olukorrale, samuti muudest teguritest, mis muutsid tehingu nõuetele mittevastavaks.

Kui teine tehingupool oli võlgniku lähisugulane, eeldatakse, et kõnealune isik pidi olema eespool loetletud teguritest teadlik, kui ta ei tõenda, et tegutses heauskselt. Kui tehing sõlmiti rohkem kui viis aastat enne maksejõuetusmenetluse algatamist, saab selle kehtetuks tunnistada üksnes juhul, kui tehingupool oli võlgniku lähisugulane.

Rohkem kui kolm kuud enne maksejõuetusmenetluse avalduse kuupäeva tehtud võlgade tagasimaksed saab tagasi võita, kui makse tehti ebataavalisi makseviise kasutades või ennetähtaegselt või tagasimakstud summa on pankrotipesa vahendeid silmas pidades märkimisväärne. Tagasimakseid ei saa siiski tagasi võita, kui need on asjaolusid arvestades tavapärased. Ka arestimise teel sisse nõutud makseid saab tagasi võita, tingimusel et vara arestiti rohkem kui kolm kuud enne tähtaega. Võlgniku lähisugulaste puhul on kohaldatav tähtaeg pikem. Makse saab tagasi võita isegi juhul, kui võlausaldaja tegutses heauskselt.

Eraldi sätted on olemas ka näiteks kinketehingute, vara jagamise, tasaarvestuste ja tagatise tagasivõitmise kohta.

■ Viimati uuendatud: 15/02/2024

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.